

CDA kamerlid René Peters: 'Het onderwijs heeft de remedial teacher als professional nodig'

René Peters - CDA politicus in de Tweede Kamer - spreekt vaak over het schandalige feit dat een groot deel van onze jeugd als functioneel analfabeet de schoolbanken verlaat. Hij is daarom hard aan de weg aan het timmeren om het onderwijs anders in te richten. Om dit te bewerkstelligen schreef hij zijn *Motie Dyslexie*, die op 30 november 2020 in de Tweede Kamer is aangenomen. Eindelijk wordt er ingestemd te onderzoeken of de middelen voor dyslexie overgeheveld kunnen worden naar de samenwerkingsverbanden binnen passend onderwijs. Tijdschrift voor Remedial Teaching gaat in gesprek met René Peters over de inhoud van de motie en hoe hij denkt zijn overtuigende standpunten tot uitvoering te kunnen brengen.

INTERVIEW: Melanie Modderman

Uiteraard zijn de lezers benieuwd naar René Peters. Kun je iets vertellen over jezelf en je loopbaan?

‘In eerste instantie was ik schoolbestuurder. Daarna werd ik wethouder Zorg en Welzijn van de gemeente Oss. Nu ben ik Tweede Kamerlid voor de CDA en woordvoerder armoede-beleid, schuldhulpverlening, jeugdzorg, jeugdreclassering en kinderbescherming. De rode draad van mijn missie is eenvoudig. We zijn zo druk met het medicaliseren van leer- en gedragsproblemen, dat we vergeten te onderwijzen. Dat is schadelijk en zorgt ervoor dat we niet voldoende tijd, geld en energie steken in het aanpakken en oplossen van de onderliggende problemen.’

Vanuit welke drive heb je de Motie Dyslexie geschreven?

‘Een motie verandert de wereld niet, maar het geeft wel een richting aan. Wat mij betreft gaat het geld dat gemeenten nu aan dyslexiezorg besteden naar het onderwijs. Maar wel met voldoende verplichtingen en een gedegen plan. Het lees- en schrijfonderwijs moet perfect op orde komen. Scholen zien zelf het beste welke kinderen alsnog buiten de boot vallen. Deze kinderen krijgen dan hulp van een echte specialist. Zo lossen we problemen op. Alle kinderen leren goed lezen en schrijven. Kinderen met EED worden heel goed geholpen in het onderwijs zelf, daardoor hoeven commerciële bureaus buiten school minder ingeschakeld te worden. Dat bespaart veel geld voor de gemeenten.’

‘We zijn zo druk met het medicaliseren van leer- en gedragsproblemen, dat we vergeten te onderwijzen’

Door middel van de motie heb je de regering verzocht te bewerkstelligen dat de aanpak van leerproblemen zoals dyslexie voortaan via samenwerkingsverbanden verloopt, door gecoördineerd in te zetten op verbetering van taal- onderwijs en goede gespecialiseerde hulp aan kinderen met EED. De motie is aangenomen. Maar nu? Op welke termijn denk je dat de motie tot uitvoering kan komen?

‘Dat is een moeilijk te beantwoorden vraag. Ik weet dat er wekelijks moties worden aangenomen en dat het lastig is om ze daadwerkelijk tot uitvoering te brengen. Den Haag werkt traag. Maar ik laat niet los. Ik heb me verdiept in dit onderwerp en het is mijn missie om dit voor elkaar te krijgen. Koste wat het kost.’

Je hebt de regering verzocht te onderzoeken welk budget dat binnen de Jeugdwet beschikbaar is voor leerproblemen zoals dyslexie, naar het onderwijs overgeheveld zou kunnen worden. In hoeverre denk je dat dat gaat lukken en is het onderzoek al gestart?

‘Kijkend naar de zorggelden die gemeenten uitgeven aan dyslexie, dan klopt daar helemaal niets van. Het is zelfs zo dat lang niet alle kinderen met een dyslexieverklaring dyslexie hebben. Ze hebben weliswaar of wellicht moeite met lezen en schrijven, maar veelal komt dit omdat ze dat nooit goed is aangeleerd. En als ze na de ‘behandeling’ op school niet blijven oefenen, dan leren ze het nooit. Sterker nog, dan leren ze het af. Natuurlijk, er zijn kinderen met een dermate groot leesprobleem dat we kunnen spreken van een ‘handicap’. Maar het overgrote deel is geen GGZ- maar een onderwijsprobleem. Tegenwoordig is een dyslexieverklaring zo verkregen. Desnoods koop je er een. Een kind dat gelooft dat het een handicap heeft, gaat daar echt niet beter van lezen. Integendeel, zo’n stempel is enorm slecht voor je zelfvertrouwen en leraren stellen hun verwachtingen van je naar beneden toe bij. Als je niet uitkijkt wordt een dyslexieverklaring een excuus om niet goed te hoeven lezen en schrijven in plaats van een prikkel om extra je best te doen. En om op de vraag terug te komen: nee, dit onderzoek is naar mijn mening nog niet gestart. Het antwoord en de oplossing daarbij zijn eenvoudig, alleen de uitvoering niet. Op dit moment zijn er veel te veel partijen betrokken bij dit vraagstuk. Maar jullie zijn de eerste die het horen als ik hiermee verder kom en succes boek.’

Eén van de manieren om te zorgen dat minder vals-positieve leerlingen behandeld worden voor dyslexie is het onderwijsaanbod op niveau 1, 2 en 3 verbeteren. Heb je concrete ideeën hoe we dat kunnen doen?

‘Het is simpel. Leerlingen moeten in de scholen geholpen worden. De Jeugdwet is geschreven om uit te gaan van kansen, om te normaliseren, te de-medicaliseren en te gaan voor echte preventie. Dat is precies wat er nu niet gebeurt. Nog nooit in de geschiedenis, waar ook ter wereld, zitten zoveel kinderen in de zorg als hier en nu in Nederland. En dat is extreem duur. Niet ieder kind heeft die zorg nodig. Maar ieder kind heeft wel goed onderwijs nodig, waardoor je veelal de oplossing binnen de onderwijsmuren kunt opvangen. Dit geldt ook voor de dyslecten. In de Bijlmer is er nauwelijks sprake van dyslexie en in ‘t Gooi heeft één op de drie leerlingen een verklaring. Zegt dat niet genoeg over het verschil in kansengelijkheid? Natuurlijk is het goed om leerlingen die extra moeite hebben op de juiste onderwijszorgniveaus de begeleiding te geven die ze verdienen. Dus lukt het niet in de klas, dan is één-op-één begeleiding de volgende stap. Er moet precies gebeuren wat juist is om een kind de kans te geven het beste uit zichzelf te halen. En dat stukje moet binnen de schoolmuren aangeleerd worden. Ik zie hier dan ook zeker kansen en mogelijkheden voor de remedial teacher.’

Wat verwacht je concreet dat verbeterd en veranderd wordt als de gelden van de zorg naar het onderwijs/de samenwerkingsverbanden worden overgeheveld?

‘Wanneer we het hebben over dyslexie dan staat in de officiële definitie dat er sprake is van dyslexie door de hardnekkigheid van het probleem na remediation en herhaalde behandeling. Kinderen die in Nederland worden aangemeld met dyslexie gaan vaak naar een bureau en bij deze bureaus worden spectaculaire resultaten geboekt. Maar als deze instituten dit zo

goed kunnen, met één afspraak in de week gedurende 40 weken, waarom lukt dat dan op school niet? Dan gaat er dus op school iets niet goed. Met goed onderwijs en goede extra begeleiding binnen het onderwijs is veel op te lossen. Denken in termen van stoornissen helpt niet. Het belemmert juist. De begeleiding zal dus minder geld gaan kosten en veel effectiever worden.'

'Denken in termen van stoornissen helpt niet. Het belemmert juist'

De LBRT is betrokken bij vele programma's ter verbetering van de samenwerking in de dyslexiezorg en het onderwijs. Op dit moment is dyslexiezorg op ondersteuningsniveau 4 volgens het PDDB 2.0 van het NKD alleen uit te voeren door psychologen en orthopedagogen. Kunnen we inzet van rt-dyslexiespecialisten in het onderwijs mogelijk maken op ondersteuningsniveau 4, zodat onze kennis op het juiste zorgniveau ingezet kan worden?

'Zeker weten! Ik pleit ervoor de achterstanden in het onderwijs op te lossen. Wanneer het de leerkracht zelf niet lukt, omdat een leerling één-op-één begeleiding nodig heeft, dan zijn remedial teachers de aangewezen personen om de begeleiding binnen school op te pakken.'

Je spreekt vaak over het schandalige feit dat een groot deel van onze jeugd als functioneel analfabeet de schoolbanken verlaat. Wat is er nodig om hier verandering in aan te brengen? Zie je hier ook een taak voor de remedial teacher?

'Dit is een doorn in het oog. 25 Procent van onze 15-jarigen kan niet voldoende lezen en schrijven. Een kwart is zogezegd functioneel analfabeet. De kennis is aanwezig in ons land. We weten dat ieder kind in de basis kan leren lezen en schrijven. Maar het lukt ons niet om dit getal naar ons voordeel om te zetten. Dat komt door een gebrek aan ambitie, focus en vasthoudendheid. En daarmee geven we kinderen een serieuze handicap voor het leven mee. We weten precies wat we moeten doen. Beter opgeleide leerkrachten geven betere instructie en dat leidt tot betere resultaten. We weten ook wat we niet moeten doen. Medicaliseren van leesmoelijkheden. Uitzonderingen daargelaten hebben verreweg de meeste kinderen met een dyslexieverklaring geen enkele neurologische afwijking maar onvoldoende goede instructie en oefening gehad. En dat terwijl gemeenten bakken vol geld uitgeven aan commerciële bureaus die dyslexie 'op kunnen lossen'. Geloven we het zelf?'

Als dyslexiezorg ingericht wordt aan de hand van de motie gaan de samenwerkingsverbanden een grotere rol spelen. Wat wordt in jouw ogen dan de rol van de poortwachter? Wie zou deze functie op zich moeten nemen? Binnen welke organisatie? Aan welke eisen moet de poortwachter voldoen? Hoe wordt de objectiviteit van de poortwachter geborgd?

'Leerproblemen zijn onderwijsproblemen. Wanneer er zorg bij komt kijken, zou dat door de juiste personen binnen het onderwijs moeten worden geconstateerd. De kennis van goede instructie is wel aanwezig maar de leerkracht moet in staat worden gesteld dit goede onderwijs te kunnen bieden.'

Ik merk dat we een integrale ambitie hebben. Onze doelgroep heeft de kennis. Heb je een idee hoe we hier meer gebruik van kunnen maken. Samenwerken in plaats van concurreren?

'Mijn stellingname is dat niet alles goed is zoals het is. Het onderwijs op het gebied van lezen, spellen en rekenen kan veel beter. Maar als politici willen dat er minder kinderen naar de zorg worden verwezen, dan moeten ze niet naar de zorg wijzen. Als je wil dat minder kinderen worden verwezen naar de zorg, moet je investeren in de kwaliteit van het onderwijs. Remedial teachers kunnen daarbij binnen school een duidelijke begeleidende rol vervullen.'

In Peters Podcasts, waarin je mensen bevraagt over onderwijsvraagstukken en jeugdzorg, vraag je op het laatst vaak naar een goede afsluiter. Nu vraag ik je hetzelfde. Wat is een mooie afsluiter voor dit gesprek?

'Dat is duidelijk. We moeten er snel aan beginnen!'

KAMERBRIEF

In reactie op de motie van René Peters heeft Paul Blokhuis, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, aangegeven stappen te nemen langs twee lijnen. In een kamerbrief schrijft hij het volgende:

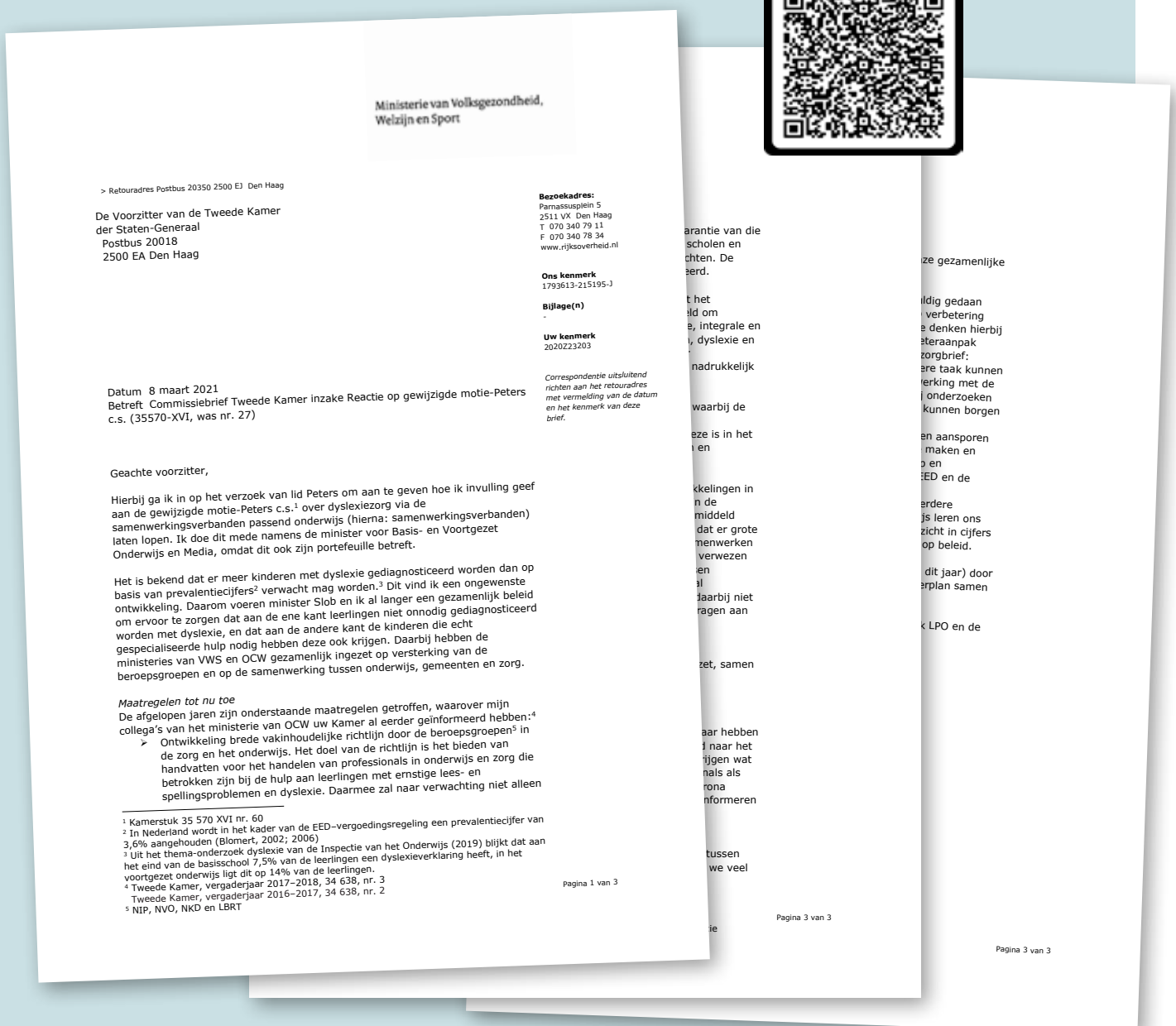
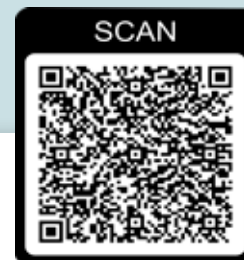
Lijn 1: 'In de eerste lijn brengen we in kaart wat de juridische, financiële en uitvoeringsconsequenties zijn als de middelen die gemeenten beschikbaar hebben voor gespecialiseerde zorg aan kinderen met EED worden overgeheveld naar het onderwijs. We vinden het belangrijk om zo goed mogelijk in beeld te krijgen wat een overheveling betekent voor het onderwijs. Voor zowel de professionals als voor de leerlingen met EED. Dit vergt een zorgvuldige aanpak. Door corona kunnen we dit helaas minder voort-

varend oppakken dan gewenst. We informeren uw Kamer in 2022 over de uitkomsten, of zoveel eerder als mogelijk.'

Lijn 2: 'Dyslexie is bij uitstek een onderwerp waarbij een goede samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp van groot belang is. De afgelopen jaren hebben we veel aandacht besteed aan het verbeteren van deze samenwerking. Onze gezamenlijke onderwijs- en zorgbrieven getuigen hiervan.

Lees de volledige kamerbrief op:

rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/03/08/beantwoording-commissiebrief-tweede-kamer-inzake-reactie-op-gewijzigde-motie-peters-cs of scan de QR-code.

Staatssecretaris Blokhuis beschrijft hoe hij invulling geeft aan de motie-Peters over dyslexiezorg via de samenwerkingsverbanden passend onderwijs..